

Anna Woltz

GIPS

Amsterdam · Antwerpen
Em. Querido's Kinderboeken Uitgeverij

2015

1

Bloed, spinnen, uitbarstende vulkanen, zoenende ouders – ik doe nooit mijn ogen dicht. Ik wil alles zien. Behalve nu.

Overall om me heen staan verhuisdozen. Ik zit op de grond met de metalen bak in mijn handen. Er zijn vakjes voor spijkers en schroeven en bouten. Heel veel glinsterend zilver, maar in het laatste vakje ligt goud.

Een ring.

Ik kijk naar dat cirkeltje tussen de spijkers en knijp mijn ogen stijf dicht. Toen ik twee was, kon ik verdwijnen door mijn handen voor mijn gezicht te doen. Maar ik ben al drie weken twaalf.

Ik doe mijn ogen weer open, want het donker maakt me misselijk. Vlug pak ik de ring uit de doos. Ik veeg mijn lange haar uit mijn gezicht en kom over-eind.

In papa's nieuwe huis is nog helemaal niks uitgepakt, behalve de nieuwe televisie. Dat komt goed uit, want dat ding kan harder dan mijn hersens willen denken. Ik ga in de vensterbank zitten en kijk naar buiten. De bomen zijn hier net zo kaal als in mama's straat. De auto's vol ijzel zijn kleiner en hebben

meer deuken. Een mevrouw die nu dus papa's nieuwe buurvrouw is, glibbert de stoep over. Ze heeft een rode muts op en een krabber in haar hand.

Op televisie buldert een stem dat het gaat sneeuwen. Ze voorspellen lange files en sneeuwballengevechten. Ik kijk naar de buurvrouw die de voorruit van haar auto krabt en voel de hete verwarming tegen mijn benen.

Ik wil niet dat papa en Bente terugkomen, en toch wacht ik op ze. De trouwring voelt koud in mijn hand. In het grijze licht laat ik de binnenkant blinken.

Voor altijd J + S staat er in het goud.

Voor zoenende ouders hoef je niet bang te zijn. Ouders worden pas gevaarlijk als ze niet meer zoenen.

Eindelijk zie ik papa en Bente de straat in komen. Mijn vader fietst langzaam en blaast witte wolkjes uit. Zijn haar zat in de war toen hij geboren werd, en zo is het altijd gebleven. In het verhaal van onze familie werd mama eerst verliefd op zijn rare haar, toen pas op de rest.

Bente zit op de bagagedrager, maar niet met haar gezicht naar voren. Ze kijkt naar de straat die al voorbij is en heeft een reusachtige slee in haar armen. Haar handen zijn rood van de kou, want haar wanten liggen nog bij mama.

Ik dacht dat ik onzichtbaar was achter het raam op de eerste verdieping, maar opeens begint mijn vader te zwaaien. Echt, die man kan geen halfuur ont-

houden dat hij boos is. Er komt extra veel mist uit zijn mond en zijn hele gezicht lacht. Hij wijst naar de slee, steekt zijn duim op en zwaait nog een keer.

En dan gaan ze onderuit.

Het gebeurt zo snel dat ik ze bijna niet zie vallen. Het ene moment fietsen ze daar, het volgende liggen ze allebei op de grond. Papa komt op het stuur terecht en Bente valt boven op de slee. De slee die ze nog steeds omhelst.

Twee hartslagen is het helemaal stil. De buurvrouw is opgehouden met krabben, ik klem mijn vingers om de gouden ring – en dan begint Bente te krijsen.

Natuurlijk ben ik meteen vergeten dat ik niet naar buiten mag. Ik ruk de deur open en storm de steile trap af. Zodra ik de voordeur opentrek, hoor ik Bente weer. In mijn veel te dunne trui ren ik de straat op. De lucht is knisperend koud en bijt in mijn neus. Vanaf een afstand kan ik het bloed al zien.

Papa zit op zijn knieën bij mijn zusje en de nieuwe buurvrouw staat er ook bij. Bente klemt de vingers van haar linkerhand om haar rechterpols. Haar rechterhand is de hand die voor al het bloed zorgt.

Ik blijf staan en voel iets draaien.

Het topje van haar ringvinger is verdwenen. De vinger stopt te vroeg. En waar eerst het topje zat, zit nu bloed. Krankzinnig, angstaanjagend veel bloed.

‘We moeten naar het ziekenhuis,’ zegt papa. Hij kijkt zenuwachtig om zich heen, alsof hij hoopt dat hij hier in de straat opeens een ziekenhuis kan ontdekken.

‘Mama moet komen!’ schreeuwt Bente.

Papa is bleek. ‘We bellen haar zo. Eerst moeten we...’ Hij kijkt weer om zich heen. ‘Zij heeft de auto...’

‘Ik rijd jullie wel,’ zegt de buurvrouw kalm.

Ik weet dat ik tegen bloed kan, maar dit is bloed dat ik kén. Die te korte vinger maakt me duizelig. Terwijl ik mijn kiezen op elkaar klem, laat ik mijn ogen over de straatstenen gaan. Daar ligt de fiets, plat op de grond. Daar ligt de slee met zijn vlijmscherpe ijzers. En daar...

‘Ik zie het topje!’

Bente is meteen stil. Papa ziet eruit alsof hij elk moment kan flauwvallen en de nieuwe buurvrouw beweegt niet meer. Met z’n vieren staren we naar Bentes vingertopje, dat daar helemaal alleen op straat ligt. Ik voel kippenvel op mijn achterhoofd en in mijn nek en op mijn rug. En toch loop ik ernaar toe. Het is een soort mutsje van vlees, gemaakt van wit vel met een bloedrode voering. Aan de voorkant zit geen klep, maar een stuk nagel.

‘Wacht,’ zegt de buurvrouw. ‘Ik haal een boterhamzakje.’

Terwijl ze naar haar voordeur glibbert, blijf ik hui-verend naar het topje kijken. Het voelt alsof ik het in de gaten moet houden. *Ieuw ieuw ieuw* herhaal ik steeds in mijn hoofd – anders gaat het niet.

Later word ik dokter, dat weet ik al sinds mijn zevende. Maar dokters hebben regels, en één van die regels is dat ze nooit hun eigen familie mogen opereren. Ik begrijp nu precies waarom.

Bente huilt met lange uithalen. Er zit een scheur in haar blauwe winterjas, haar handen trillen en er komt steeds meer bloed op straat. Papa heeft een arm om haar schouders geslagen en weet duidelijk niet wat hij moet zeggen.

'Zal ik mama bellen?' vraag ik, want mijn moeder weet altijd precies wat ze moet zeggen. Zelfs bij het Paraplugesprek maakte ze al haar zinnen af en praatte ze heel duidelijk, alsof ze voor een zaal vol mensen stond.

Dat Paraplugesprek was op tweede kerstdag en natuurlijk heb ik niet bedacht dat het zo heet. Zo wordt het genoemd in *Gelukkig getrouwd, gelukkig gescheiden*. Dat boek ligt nu al een week op onze keukentafel.

Bij het Paraplugesprek vertellen de vader en de moeder *samen* aan de kinderen dat ze gaan scheiden. Dat ze het supergezellig vonden om een gezin te zijn, maar dat ze nu toch echt weer liever alleen zijn. Pech voor de kinderen, maar er is niks meer aan te doen. Het nieuwe appartement voor papa is al gehuurd. De weepschema's zijn gemaakt.

Gelukkig getrouwd, gelukkig gescheiden zegt niet dat het Paraplugesprek op tweede kerstdag moet zijn. Dat hadden mijn ouders helemaal zelf verzonnen. Ik dacht dat we die middag naar *Home Alone* gingen kijken. Maar dat was dus niet zo.

De buurvrouw komt terug. Ze geeft een rood geruite theedoek aan mijn vader en trekt het boterhamzakje binnenstebuiten over haar hand. Tussen

duim en wijsvinger pakt ze Bentes vingertopje van de stenen.

‘Moeten er ijsblokjes bij?’ vraag ik. ‘Zodat het niet bederft?’

Ik krijg geen antwoord. De buurvrouw legt een knoop in het zakje en papa zit nog steeds met de theedoek in zijn handen. Zonder te bewegen kijkt hij naar de bloedende vinger. Als hij een dokter was, dan mocht hij Bente dus niet behandelen. Maar hij maakt meubels, en voor meubelmakers bestaan geen regels over wonden.

‘Schiet nou op!’ roep ik. ‘Wat denk je dat mama zegt als je haar laat doodbloeden?’

Ik zie dat hij bang is. Zijn handen trillen bijna net zo erg als die van Bente. De buurvrouw zucht. Zonder naar me te kijken, geeft ze het plastic zakje met het rood gevoerde mutsje aan mij. Dan knielt ze bij Bente neer en pakt ze de theedoek uit papa’s handen. Voorzichtig en toch ook stevig vouwt ze de doek om de bloedende vinger.

‘Omhooghouden,’ zegt ze. ‘Lukt dat? Je moet je hand hoger houden dan je hart. Dan bloedt het minder.’

Ik heb het ijskoud en ik vind het echt totaal belachelijk. Dat een vrouw die ik een halfuur geleden voor het eerst zag, nu mijn zusje redt.

‘Gaan we nou?’ vraag ik ongeduldig.

Nu Bentes vinger in de theedoek zit en het mutsje in het boterhamzakje, kijkt papa voor het eerst weer naar mij. Ik zie zijn gezicht veranderen. Net was hij

nog een vader die geen idee had. Nu is hij een vader die precies weet wat er moet gebeuren.

‘Jij blijft hier.’

‘Natuurlijk niet,’ zeg ik meteen. ‘Ik ga mee naar de Eerste Hulp!’

Papa staat op. ‘Denk je echt dat ik je meeneem naar een ziekenhuis, terwijl je er zo uitziet?’

Hij wijst naar mijn hoofd en het voelt alsof ik de laatste trede van de trap mis. Door Bentes bloed was ik het helemaal vergeten. Mijn gezicht.

De nieuwe buurvrouw kijkt nu ook naar me. Ze leest de woorden op mijn voorhoofd en wangen en ik zie haar ogen even ietsje wijder opengaan.

‘Ik haal het eraf,’ zeg ik vlug. ‘Ik moet met Bente mee!’

Maar papa schudt zijn hoofd. ‘Geen tijd voor.’

Ik heb hem nog nooit zo naar me zien kijken. Alsof het hem niet uitmaakt hoe ik me voel.

‘Maar papa!’ roep ik. ‘Ik moet toch –’

‘Het is je eigen schuld.’ Voorzichtig tilt hij Bente van de grond. ‘Gaat het?’ vraagt hij aan haar.

Ik begin te huilen.

Ik weet het nu zeker. We horen niet meer bij elkaar.

2

Ik huil bijna nooit. Ik ben geen aansteller en al mijn opa's en oma's leven nog.

Maar ik weet het nu. Het voelt alsof iemand me langzaam omhoog takelt, zodat ik van boven naar ons kan kijken. Eerst zie ik alleen papa en de buurvrouw, Bente en mij en het bloed op de straat. Maar dan ben ik nog hoger en zie ik alles.

Zo zal het zijn vanaf nu:

We raken gewond zonder elkaar.

Op zondag, maandag en dinsdag brengt mama ons naar het ziekenhuis.

Op donderdag, vrijdag en zaterdag gaan we met papa naar het ziekenhuis.

En op woensdagmiddag kunnen we maar beter niet gewond raken, want *daar moeten ze nog even iets voor verzinnen*.

Het zal je maar gebeuren. Dat je kinderen hebt, en dat er dan IEDERE DAG iemand voor ze moet zorgen.

'Hou op met krijsen!' roept papa tegen mij. 'Ga naar binnen. Zodra we meer weten, bel ik je vanuit het ziekenhuis.'

‘Maar dan zit ik daar in mijn eentje!’ schreeuw ik. Mijn schouders schokken en tranen druipen in mijn hals. ‘Er is niks daar. Ik kan alleen maar wachten. Echt, ik moet erbij zijn als ze Bentes topje terugnaaien!’

De buurvrouw zet haar armen in haar zij en kijkt streng naar mijn vader.

‘Je bent nieuw hier, maar in deze straat doen we áárdig tegen ongelukkige kinderen.’ Ze wenkt me. ‘Kom mee, huilebalk.’ Ze loopt naar haar voordeur en kijkt niet meer achterom. Ik weet niet waarom, maar ik glibber achter haar aan.

Binnen ruikt het naar olieballen en oude katten. Ik wacht in de gang terwijl ik haar boven hoor stommen.

‘Kijk!’ Ze komt de trap weer af. ‘Deze is voor jou.’

Ze geeft me een grijnzende tijgerkop van gekleurd karton. Hij heeft elastiekjes bij zijn oren en zwarte gaten in plaats van ogen. Ik wil het masker meteen weer teruggeven, want ik hou niet van verkleeden. Maar dan stel ik me voor dat ik urenlang alleen tussen de verhuisdozen moet zitten met de televisie keihard aan.

Zonder iets te zeggen veeg ik over mijn wangen en haak ik de elastiekjes achter mijn oren. Meteen is de wereld een stuk kleiner. De ronde gaten zitten niet precies op de goede plaats en dezelfde adem komt steeds weer terug in mijn neus.

‘Prachtig,’ zegt de buurvrouw tevreden.

Het ziekenhuis heeft een speciale ingang voor ons. SPOEDEISENDE HULP staat er boven de glazen schuifdeuren.

‘Zoek een leuke dokter voor me uit,’ roept de buurvrouw terwijl wij uitstappen. ‘En verlies het topje niet!’

Ik houd het boterhamzakje stevig vast terwijl papa Bente uit de auto helpt. Haar gezicht is wit en ze beeft als zo’n piepklein hondje dat vrouwen in hun handtas hebben. Ze wil zelf lopen, maar na drie stappen blijft ze staan en begint ze te wankelen. Papa tilt haar vlug op.

‘Is mama er al?’ vraagt ze schor. ‘Waar is mama?’

Niet hier, denk ik. Ze was aan het hardlopen toen papa haar net belde. Mijn moeder heeft er twaalf jaar en tien maanden niet over gepiekerd om te trainen voor de marathons, maar vandaag is ze er weer mee begonnen.

Ik denk aan de woorden op mijn gezicht en heb geen spijt.

Op de stoep voor het ziekenhuis is zand gestrooid zodat gewonde mensen niet uitglijden. Ik ril in mijn dunne trui. Van alle mensen hier ben ik de enige die dood lijkt. Door het masker komen er geen witte wolkjes uit mijn mond.

‘Papa...’ zegt Bente. Ze klinkt een stuk jonger dan negen. ‘Hoe naaien ze het topje dan eigenlijk weer vast?’

‘Met naald en draad natuurlijk,’ zeg ik.

‘Maar maken ze me eerst in slaap? Of zie ik ze naaien?’

Ik bijt op mijn lip en geef geen antwoord. Ik wil dokter worden, maar ik weet nog van niks.

Terwijl papa iets over topjes naaien probeert te zeggen zonder te verklappen dat hij er ook geen moer van afweet, kijk ik naar de mensen die het ziekenhuis uit komen. Door mijn ronde tijgerogen zie ik een hinkende vrouw met een reusachtige pleister op haar neus en een jongen met twee armen in het gips. Ik wilde dat er op hun hoofd stond wat er met ze aan de hand is. Hoe ze gewond raakten. Hoe lang ze hier moesten blijven en wat de dokter precies heeft gedaan.

De Spoedeisende Hulp begint niet met zo'n leuke winkelhal alsof je op een vliegveld bent. Er is hier bijna niks. Alleen een kale gang, een balie met dik glas ervoor en een man met een geitensik die wil weten wat er gebeurd is.

Terwijl ik het boterhamzakje omhooghoud, vertelt papa met zijn grotemensenstem over het ongeluk. De man met het sikje kijkt eerst naar mijn masker, daarna naar het topje. Zijn gezicht blijft helemaal strak.

'Heeft u een paspoort of ID-kaart van uw dochter?'

'Ehh,' zegt papa, 'mijn vrouw... Ik bedoel mijn ex...'
Hij schraapt zijn keel. '*Hun moeder*, bedoel ik, heeft hun ID-kaarten.'

Ik kijk naar de grond. Er ligt gelig zeil dat vloekt bij bloed.

'Misschien een verzekeringspasje?' vraagt de man.

Papa zucht. 'Ook bij hun moeder. Sorry. Ze komt

eraan, en dan neemt ze ongetwijfeld alles mee. Inclusief zwemdiploma's, bibliotheekpassen, bonuskaart en veterstrikdiploma.'

De man lacht niet. 'Wat is uw dochters naam?'

'Bente Sofieke Nieuwenhuis.'

'Geboortedatum?'

'Drie februari –'

'Máma is op drie februari jarig,' zeg ik. Ik kijk omhoog en opeens ben ik op hem precies even boos als op haar. Want misschien kwam zij op het idee, maar hij deed niks. Hij bleef maar bedden timmeren en door zijn haren vegen. En ook als je die verwarde haren eerst zo leuk vond, dan heb je op een gegeven moment genoeg van een zwijgend hoofd vol beits en zaagsel. Dat snap ik zelfs.

'Sorry,' zeg ik tegen mijn vader. 'Ik bedoel je *ex*. Je *ex* is op drie februari jarig. Bente is van acht februari.'

Papa kijkt naar het tijgermasker met de zwart-gele strepen en gaten als ogen. Maandag, als ik weer naar school moet, dan doe ik dat masker gewoon ook op. Dan kan ik alles vertellen en maakt het niks uit hoe ik kijk.